

Dag Norling

John Collets Allé 46
0852 Oslo

B-post

«Hamro Patrika»

Norge-Nepal foreningen
c/o Gry O. Lama
Sørhalla 1
1344 Haslum

MEDLEMSKONTINGENT:

Enkeltmedlem	kr 125,-
Familie	kr 175,-
Organisasjon	kr 300,-

Postgirokonto: 0530 32 17098

Program for møtet 19. oktober 1999

- **Årsmøte:** Valg, godkjenning av årsberetning og regnskap.
- **Fordrag ved Sangeeta Lama.** Sangeeta Lama snakker om sin erfaring som kvinnelig journalist i den nepalesiske utgaven av *Himal*, et samfunnskritisk magasin. I det siste har hun jobbet spesielt med Gurkhasoldatenes lønnskrav til den britiske regjeringen. Foredraget vil bli holdt på engelsk.
- **Kaker, kaffe og te**
- **Utlodning**

Norge - Nepal foreningen

Nr. 4, September 1999

**Velkommen til årsmøte
i Norge-Nepal foreningen
tirsdag den 19. oktober 1999 kl. 19³⁰
i Bygdelagssamskipnadens hus
Nordahl Brunsgate 22, Oslo**

**Foredrag v/Sangeeta Lama
"Women and journalism in Nepal"**
Sangeeta Lama er journalist i magasinet Himal.

Neste medlemsmøte blir 2. desember 1999

NORGE-NEPAL FORENINGENS STYRE

Navn	Adresse	Tlf. privat:
Ingela Flatin (leder)	Tangenvn. 204, 1450 Nesoddtangen	66 91 29 08
Kirsten I. Greiner (nestleder)	Landingsvn. 102, 0767 Oslo	22 14 00 01
Gry Ottersen Lama (kasserer)	Sørhalla 1, 1344 Haslum	67 59 03 66
Anuradha Gurung (redaktør)	Hovseterveien 98, 0768 Oslo	911 49 347
Cathrine Reid (sekretær)	Røa terrasse 6, 0755 Oslo	22 50 09 95
Christine Engen	Haxthausensgt. 1, 0263 Oslo	22 44 42 04 92 21 00 57
Tove C. Kittelsen	Fjellvikveien 27, 3280 Tjodalyng	33 11 08 11
Berit Knudsen	Fagerheimsgt. 9A, 0567 Oslo	22 71 89 39

PERSONER MED VERV UTENFOR STYRET

Roy Friis (revisor)	Peiskrokveien. 8, 1482 Nittedal	67 07 69 08
Wenche Fossum (valgkomite)	Bjørnestupet 25, 1453 Bjørnemyr	66 91 60 93
Thrond Berge Larsen (valgkomite)	Dannevigsvn. 12, 0463 Oslo	22 71 98 73

Hamro Patrika er Norge-Nepal foreningens medlemsavis som utkommer fire-fem ganger i året. Forespørsler angående avisen og foreningen kan rettes til styremedlemmene.

E-post adressen til Norge-Nepal foreningen
Foreningen har opprettet en e-post adresse:
norge_nepal@hotmail.com
Foreningens styre har adgang til kontoen og den vil bli besvart med jevne mellomrom. Vi skal gjøre så godt vi kan med å besvare henvendelser.

Referat fra medlemsmøte 7. september 1999

(Av Tove C. Kittelsen)

En gruppe ungdommer fra CANN (PRESS Redd Barna Ungdom) var foredragsholdere på dette medlemsmøtet. De fortalte om CANN-programmet i Nepal og Norge.

Foredragsholderne fra CANN; Marte, Kai Roger, Krishna, Sarita og Rina, presenterte seg selv og CANN. CANN står for "Child Advocacy Norway-Nepal", som kan oversettes til "Barnetalsmenn fra Norge og Nepal". Programmet er startet av PRESS Redd Barna Ungdom. 12 norske ungdommer har sammen med 11 nepalesere gjennomgått et 3 mnd. utvekslingsprogram i Nepal. De har lært om barns rettigheter og blitt informert om brudd på disse rettigheter, og barns situasjon i Nepal og i andre land. Målet med programmet er å lære hvordan vi kan styrke barns rettigheter. 10 av nepaleserne som var med på kurset kom senere til Norge. I mindre grupper reiser CANN-deltakerne til skoler og organisasjoner for å fortelle om CANN-programmet og det de har lært gjennom oppholdet i Nepal.

CANN viste et interessant og fengende billedspill (lysbilder fra flere fremvisere, samt musikk og tale) med fokus på gatebarns situasjon i Nepal. Bildene inneholdt sitater fra barna selv og viste med all tydelighet at livet på gata i f.eks. Kathmandu er tøft! CANN presiserte at de fokuserte nettopp på gatebarn for å ha et diskusjonsgrunnlag og provosere fram reaksjoner fra norske ungdommer. I virkeligheten er det ikke så mange gatebarn i Nepal utenom Kathmandu (ca. 5000). Situasjonen for andre barn i Nepal er imidlertid heller ikke lett. Dette fikk vi innsikt i gjennom de nepalesiske CANN-deltakernes presentasjoner fra by og bygd. De tre tok opp ulike problemstillinger som møter barn i Nepal, deres foreldre og folk som er opptatt av barns situasjon. Mye er negativt i et fattig land som Nepal, men det ble også fokusert på det arbeidet som faktisk gjøres og de positive endringer som har skjedd. Krishna arbeider i Department of Women and Welfare, Sarita i Seto Gurans og Rina i Hate Malo Sanchar. De informerte også om arbeidet som gjøres for barn i Nepal gjennom de lokale organisasjonene som de representerer.

Billedspillet inneholdt videre både kloke og mere snodige uttalelser fra barn om barns situasjon og de voksnes ansvar. Vi fikk også høre om en radiostasjon i Nepal som tar opp barns situasjon og gir informasjon over radionettet, samt om en gateatergruppe som arbeider for og med barn. Det var satt av tid til spørsmål og mange benyttet sjansen til å lære mer om de temaene CANN er opptatt av. CANNs presentasjon var både underholdende og lærerik og det var synd at ikke flere fikk den med seg (bare 10 utenom styret og foredragsholdere møtte fram).

Senere i møtet ble det sagt noen ord til minne om Sigrun Eide Ødegaard, som gikk bort i juli. (Se også forrige Hamro Patrika). Sigruns foreldre har opprettet et minnefond (Sigrun E. Ødegaaards minnefond) der innsamlede midler vil gå til utdanning for funksjonshemmede jenter i Nepal.

Politikk; internt, eksternt og begge deler

The Telegraph; 15. sep. 1999, The Kathmandu Post; 20. sep. 1999, The Independent; 15-21. sep. 1999
Fritt oversatt og bearbeidet av Kirsten I. Greiner

Nepali Congress-regjeringen har nå styrt i over 100 dager. Mange er skuffet over hvor lite den har utført og det spekuleres i hvor trygt statsminister Krishna Prasad Bhattarai sitter. Bhattarai sier han vil gi fra seg statsministerstolen til partipresident Girija Prasad Koirala etter neste valg, som etter planen skal være i 2004. Da vil begge lederne ha passert 80 år. Koirala har vært statsminister tre ganger allerede. Etter det første valget i 1991 satt han som statsminister i over tre år, før intern uenighet og kniving førte til nytt valg. I 1998 ledet han en mindretallsregjering, og han var statsminister en periode før det siste valget i mai 1999.

Mens Koirala på den ene siden sender signaler til støtte for statsminister Bhattarai, gir han uttalelser som ikke skjuler det faktum at han neppe ønsker å se sin partifelle i sjefsstolen de neste årene. "Folket vil ikke vente lenge hvis regjeringen ikke leverer som lovet", sa Koirala på en pressekonferanse der regjeringen ble evaluert etter 100 dager ved makten. Han luftet også sine sterke betenkeligheter overfor korrupsjonen blant ministre og andre politikere. "Jeg er blitt fortalt at noen i kabinettet er involvert i korrupsjon", ytret Koirala, men han avslørte ingen navn. Koirala og hans tilhengere har begynt å angripe sin egen regjering slik at man nærmest får inntrykk av at NC oppfører seg både som regjerings- og opposisjonsparti.

Til manges forbauselse hadde Koirala et privat møte med Indias utenriksminister, Jaswant Singh, da sistnevnte nylig var på Nepal-visitt. Singh hadde også formelle samtaler med Nepals utenriksminister. Samtalene skal ha forgått i en god tone. Nepalesiske myndigheter synes å være mer sammensveiset og enige om politikken overfor India enn på lenge. Likevel øyner man i UML en økende sympati for Koirala-gruppen i NC, noe som kan utgjøre en trussel mot Bhattarai på lang sikt. Samtidig nærmer både ML og RPP (Chand) seg Koiralas syn i India-politikken. Foreløpig søker imidlertid Bhattarai bred nasjonal støtte og regjeringen gjør en god figur i sitt samkvem med India.

En av Bhattarais sterke støttespillere og en mulig statsministerkandidat, Sher Bahadur Deuba, var i Kina under den indiske utenriksministerens besøk. Til manges forbauselse sa den kinesiske lederen, Li Peng, ved en anledning at Nepals sikkerhet er av interesse for Kina. Denne uttalelsen blir ikke mindre viktig i lys av den kinesiske ambassadøren i Nepal som nylig hevdet at Nepals vestligste grense også inkluderer det omstridte Mahakali. Dermed hevdet den kinesiske ambassadøren indirekte at indiske styrker står på nepalesisk jord i dette området. Tidspunktet for uttalelsen er muligens ikke tilfeldig, med tanke på den indiske utenriksministerens besøk og at Nepal og India diskuterer stridsspørsmål som Kalapani og Pancheswor, og at de igjen er i ferd med å reforhandle handels- og transittavtalen fra 1950.

HUSK MEDLEMSMØTE DEN 7. SEPTEMBER KL. 19:30

Nytt møte mellom Nepal og Bhutan

The Telegraph; 15. sep. 1999, The Independent, 15-21. sep. 1999
Fritt oversatt og bearbeidet av Kirsten I. Greiner

Etter tre års stillstand i forhandlingene, møttes Nepal og Bhutan i september til nye samtaler om de bhutanesiske flyktningene i Nepal. Møtet er den åttende samtalerunden siden problemet oppsto tidlig i 1990. Bhutans utenriksminister var raskt på banen med å avvise behovet for en tredjepart - India eller et annet land - som mekler i konflikten, men han stadfestet at flyktningespørsmålet er et fellesproblem for Nepal og Bhutan. Det var også indikasjoner på at Bhutan kan være villig til å la noen flykninger reise tilbake.

Flyktningenes organisasjoner har lagt press på UN Human Rights Sub-Committee i Genève for å vedta en resolusjon, men den bhutanesiske regjeringen avverget dette ved å henvise til de forstående samtalene denne høsten. En talsmann for flyktningene hevder at Bhutan kun har godtatt å samtale med Nepal for å unngå en slik resolusjon. FN-komiteen har uttrykt alvorlig bekymring overfor manglende framgang i de bilaterale samtalene mellom Nepal og Bhutan, og har ved flere anledninger oppfordret partene til å finne en løsning.

For noen år siden ble de to landene enige om å kategorisere flyktningene for å statfeste deres bakgrunn og status, og dermed kunne avgjøre hvor de hører hjemme. Kategoriseringsplanene møtte sterk motstand fra flyktningene og ble ikke fulgt opp fra statlig hold. Bhutan hevder at mange av de som lever i flyktningeleirene i Nepal slett ikke er bhutanesere, mens Nepal påstår at de fleste har beviser på at de er nettopp det.

Bhutan er de siste årene blitt anklaget for å bevisst holde seg unna hele flyktningespørsmålet, og Nepal har, med politisk instabilitet og stadige regjeringsskifter, mislyktes i å skape en fast holdning og skikkelig politikk på dette området. Med en mer stabil politisk situasjon i Nepal, forventer mange et sterkere press på Bhutan. Bhutan synes på sin side å være mer åpen overfor Nepals syn enn tidligere. Uansett konkret resultat, betraktes derfor samtalene som en utvikling i riktig retning.

Statsminister Bhattarais løfter ved avsluttende parlamentssesjon

(Nepal News, 25.09.99, oversatt av Ingela Flatin)

Statsminister Bhattarai lovet ved avslutningen av den 16. parlamentssesjonen i dag å jobbe for en tilintetgjørelse av korrupsjon i Nepal. Bhattarai sa at bekjempelse av korrupsjon er høyt prioritert av regjeringen. Bhattarai sa også at regjeringen har jobbet for å redusere forurensning og at problemet ville være løst innen fem år. I tillegg vil en menneskerettighetskommisjon være dannet i nær framtid. Med henhold til det bhutanesiske flyktningespørsmålet, sa Bhattarai at de siste møtene mellom de to lands utenriksministre hadde vært positive og at videre samtaler vil bli ført under det kommende SAARC møtet som skal holdes i Katmandu i november i år. Ved den avsluttende parlamentssesjonen var lederne for de største partiene - Girija Prasad Koirala fra Nepali Congress, K.P. Oli fra CPN-UML, Surya Bahadur Thapa fra RPP og Badri Prasad Mandal fra Nepal Sadbhavana Party - enige om at den 16. parlamentssesjonen hadde vært vellykket på tross av noen konflikter. De oppfordret all de politiske partiene til å jobbe sammen for å løse landets problemer og styrke demokratiet.

Bhattacharai møter Clinton!

(Nepalipatra, 03.09.99, oversatt av Ingela Flatin)

I følge pålitelige kilder har Pakistans statsminister Nawaj Sharif spurt Nepal om å megle mellom Pakistan og India i Kashmirsaken. Sharif fortalte dette da Nepals utenriksminister, Dr. Ram Sharan Mahat, var i Pakistan på en forberedende tur til Pakistan før det kommende SAARC møtet. Dette er gode nyheter for statsminister Krishna Prasad Bhattacharai. Bhattacharai har sagt seg villig til å megle i saken. Nå trenger han bare et velvillig nikk fra den amerikanske presidenten, Bill Clinton. Det pågår hektisk aktivitet for å få til et møte mellom Bhattacharai og Clinton i New York i november, i løpet av FNs generalforsamling.

Bhattacharai har fått grønt lys fra Pakistan og man regner med at India også vil gå med på megling med en tredje part, dersom Bhattacharai får Clintons støtte. Hittil har India avvist all megling med en tredje part om Kashmirsaken.

Dersom Bhattacharai får Clintons støtte og får muligheten til å være megler, vil det gi Nepal en stjerne i boka. Det vil også være en mulighet for Bhattacharai å vise fram sitt meglingstalent.

Det kan nevnes at etter demokratiets gjeninnføring er Sher Bahadur Deuba den eneste nepalesiske statsminister som har møtt den amerikanske presidenten. Ellers så skal Bhattacharai også besøke Canada og Brasil i løpet av sin tur til USA.

Statsministeren drar til New York

(The Kathmandu Post, 26. 09.99, oversatt av Ingela Flatin)

I dag dro statsminister Krishna Prasad Bhattacharai til New York for å delta i FNs 54. generalforsamling. Dette er hans første internasjonale besøk etter valget i mai. Da han ble spurt av journalister på flyplassen hvilke saker han ville ta opp i FN, svarte Bhattacharai at det er ingen saker som må tas opp fra Nepals side: "Vi har ikke problemer med noe land, så hvilken sak skulle vi ta opp?" Da han ble spurt om den bhutanesiske flyktningsituasjonen ikke var et problem, sa Bhattacharai: "Hva skulle vi si om Bhutan?" Men, utenriksminister Dr Ram Sharan Mahat som følger Bhattacharai til New York, sa at Nepal vil ta opp flyktningsaken. Mahat sa videre at ved det siste møtet mellom Nepal og Bhutan som ble holdt den 16. september, ble partene enige om å snakke videre under generalforsamlingen i New York. Selv om det siste møtet førte til en smalere problemstilling, resulterte det likevel ikke i noen løsning. Mahat vil møte sin kollega Jigme Thinley i løpet av FNs utenriksministermøte.

I følge utenriksdepartementet kommer Nepal til å vektlegge viktigheten av at det internasjonale samfunn støtter arbeidet med å utvikle Lumbini til et internasjonalt fredssenter. Departementet sa videre at Nepal vil understreke at det landet nå trenger er assistanse som kan hjelpe det med å styrke demokratiet gjennom sosial og økonomisk utvikling og institusjonell støtte.

RSS, det statlige nyhetsbyrået, skriver at Bhattacharai lovet at Nepal vil uttrykke sin bekymring over den negative effekten den minkende utviklingshjelpen har på utviklingsland, spesielt på de minst utviklede landene og landene uten kystlinje.

Bhattacharai har planlagt et besøk til Storbritannia på returen fra New York der han skal ha møte med representanter for myndighetene. Den planlagte returen til Katmandu er den 10. oktober.

Melamchi-kostnader skyter i været

(The Katmandu Post, 13.09.99, oversatt av Ingela Flatin)

Ministry of Housing and Physical Planning offentliggjorde i dag at den detaljerte ingeniørrapporten om Melamchi Drinking Water Supply Project (MDWSP). I rapporten er det anslått at prosjektkostnadene er høyere enn tidligere antatt. Rapporten, som ble presentert av en norsk konsulent, anslår prosjektkostnadene til US\$ 358.8 millioner. En tidligere undersøkelse fra 1992 anslå kostnadene til US \$ 271 millioner. Arbeidet som rapporten bygger på grundige ingeniørstudier som begynte et halvt år tilbake.

Myndighetene håper at Melamchiprojektet skal løse Katmandudalens stadige vannmangel. Prosjektet skal avlede ca. 170 million liter vann daglig fra Melamchielva som renner gjennom Melamchidalen, 40 km øst for hovedstaden i Sindupalchok distriktet.

Verdensbanken, Asian Development Bank, NORAD, svenske SIDA (Styrelsen for internasjonelt utvekslingssamarbeide), og japanske OECF har blitt enige om å dekke kostnadene til prosjektets fire deler: avløpsbehandling, avledning av vann, distribusjon og rehabilitering.

I følge sjefen for MDWSP, Pyakurel, ligger hovedårsaken til den antatte kostnadsøkningen i den 28 km lange tunnelen som må bygges. Nå blir tunnelprisen satt til US\$ 120 millioner.

"Vi skal forhandle med donorene angående de økte kostnaden snarest," sa ministeren for Housing and Physical Planning, Bal Bahadur. Han la til: "uansett vil prosjektet være ferdig innen år 2004, Melamchi er en høyst prioritert sak". Tidligere i år krevde Verdensbanken og de andre donorene at nye lover som privatiserte vannforvaltningen måtte vedtas før det ble inngått noen avtaler. De foreslo også at vannavgiftene måtte økes, i dag ligger prisen på Rs 6 per liter.

Tidligere vannressursminister og RPP generalsekretær Pashputi SJB Rana krevde at prosjektet må komme i gang, men at lokalbefolkning må få direkte nytte av prosjektet. "Menneskene som bor i Melamchidalen er trolig blant Nepals fattigste," sa Rana, som også representerer Sindhupalchok distriktet der Melamchi vannet har sin opprinnelse. "Staten må bl.a. satse på utdanning av kvinner ettersom distriktet er et område der mange jenter og kvinner blir hentet for arbeid i sex-industrien.

Melamchi begynner neste år

(The Independent, 15-21.09.99, oversatt av Ingela Flatin)

Selv om regjeringen har lovet å sette i gang Melamchiprojektet snart, ser det ut til å være en fjern drøm. Fortsatt leter regjeringen etter givere som kan finansiere prosjektet, mens kostnadene bare ser ut til å øke. I en fersk undersøkelse anslås kostnadene å være 38% høyere enn tidligere antatt. Den gang var antakelsen anslått til rundt Rs. 18 milliarder, nå ligger anslaget på Rs. 25.11. På tross av kostnadsøkningen er så vel regjering som opposisjonspartier bestemt på å gjennomføre prosjektet. Ministeren for Housing and Physical Planning, Bal Bahadur KC, sa: "Regjeringen gir Melamchiprojektet topprioritet og jobber hardt for å sette i

gang byggearbeidet i desember 2000. Han la til at de ekstra pengene som trengs ville bli funnet både hos donorer og hos staten selv.

Før arbeidet kan sette i gang er det mange krav som må oppfylles fra donorenes side. Først og fremst må Butwal Power Company og Nepal Water Supply Water Corporation privatiseres, og tre lovforslag må vedtas av parlamentet. Disse er knyttet til Nepal Water Supply Corporation Act, Supplies Act og et lovforslag som pålegger oppsyn med distribusjonsprosessen. Alle forslagene skal nå framlegges for parlamentet.

Passmyndighet selv gir adgang til utenlandske kriminelle

(Chalchal, 29.aug.99, oversatt av Anuradha Gurung)

Passmyndighetene (Immigration Office) er selv ansvarlige for å gi utenlandske kriminelle legal adgang til Nepal, ved å innvilge dem visum til landet. Direktøren for fremmedkontoret (Immigration Departement), Shushil Shumsher Rana står bak dette.

I disse dager avsløres det at Rana har tjent millioner på tibetanske flyktninger ved å gi dem visum og ved å registrere dem som flyktninger.

Rana krever åpenlyst penger av kriminelle fra en rekke land, deriblant Tibet og Afghanistan. Rana er tydelig hjulpet av enkelte ansatte ved fremmedkontoret, hovedsakelig leder for fremmedkontoret, Chhetra Bahadur Bhandari, og nestleder Umesh Prasad Pokharel. Ansatte i fremmedkontoret forteller åpenlyst at Rana gir kriminelle adgang til Nepal på falske pass. For dette tar Rana 800,000 rupier per person. Beløpet fordeles slik: innenriksministeren får 200,000, statssekretæren 200,000, Rana selv 200,000 mens Bhandari og Pokharel hver får 100,000.

Personer som ikke kan, eller vil, betale blir fengslet. To tibetanere, Lopsang Sherpa og Lopsang Dawa Sherpa har vært fengslet i 4 måneder da de ikke kunne betale. Ifølge immigrasjonslover i Nepal, kan en person utsettes for kun 25 dager i varetekt. Dagene skal brukes til etterforskning i saken som skal være avklart i løpet av 45 dager.

I mai 1999 fikk syv kinesere som fløy til Nepal på japanske pass, innvilget visum etter å ha betalt beløpet. Det ble sagt at personene var medlemmer av en internasjonal kriminell organisasjon. Hendelsen ble den gang rapportert. Til og med Interpol var på utkikk etter disse personene og ba fremmedkontoret om å deportere dem ved hjelp av deres ambassade i hovedstaden. Men Rana tok ikke kontakt med ambassaden. Etter å ha tatt imot pengene lot han personene gå fri.

Ifølge en ansatt ved fremmedkontoret, har Rana gitt visum til åtte kriminelle pakistanere. Han tok 500,000 rupier fra hver av de åtte. Nylig ble en afghaner deportert til Nepal fra Dubai. Han hadde fått visum til Dubai i Nepal.

Flere ansatte i fremmedkontoret har rapportert Ranas virksomhet til innenriksdepartementet. Politiets fant Rana skyldig og anmodet departementet om å reagere kraftig i saken. Men undersøkelseskomiteen i innenriksdepartementet anbefalte kun å overføre Rana til en annen stilling. Dessverre har ikke dette skjedd.

Sykehus for offentlig ansatte i nær framtid

(The Kathmandu Post, 12.09.99, oversatt av Anuradha Gurung)

Regjeringen har bestemt å etablere et eget sykehus for de offentlig ansatte. Ifølge Tika Ram Sharma, forbundsleder av Nepal Civil Servants Hospital Management Committee (NCSHMC), er prosessen for sykehusbygging allerede startet. "Vi har kontaktet de rette myndigheter for å skaffe jordeiendom. Regjeringen har i år øremerket 2 millioner rupier til helsearbeid", sa Sharma.

Nepal har egne sykehus for militære og politiet, mens det ennå ikke finnes et eget sykehus for de 120,000 offentlig ansatte. De militære og politiet får gratis behandling på "sine" sykehus, mens de offentlig ansatte og deres familiemedlemmer antagelig må betale et symbolsk gebyr.

Ifølge Sharma vil komiteen allerede betjene en utendørs pasientaydeling (Outdoor Patients Department, OPD) i år. "Det arbeides med å skaffe billig jord eller leie rimelig. Budsjetten som regjeringen har øremerket, skal brukes til utstyr og andre nødvendige poster", opplyser Sharma.

Den 23.mai 1999 vedtok regjeringen å bygge et sykehus for de offentlig ansatte. Ifølge vedtaket skal regjeringen stå ansvarlig for å skaffe de nødvendige 70 ropanies (ca. 75 mål) jordeiendom til sykehuset. Ministry of General Administration bekreftet at en fem-personers komite, ledet av Health Secretary Srikant Regmi, allerede har levert en rapport om mulig lokalisering.

Regjeringen alene har ikke midler til å bygge sykehuset, så det er nødvendig med utenlandsk bistand. "Komiteen har derfor bedt både finansministeren og utenriksministeren om å søke hjelp hos potensielle giverland", sier Sharma.

Kontaktlinser fra Nepal mottar internasjonal anerkjennelse

(Aajako Samacharpatra, 29.aug.99, oversatt av Anuradha Gurung)

Intra-okulare kontaktlinser produsert av Tilganga Eye Centre i Nepal har mottatt internasjonal anerkjennelse på kvalitetskontroll. Dette er første gangen et nepalesisk produkt mottar en slik anerkjennelse.

Kontaktlinsene er godkjent av ISO 9002, EN 46002 og C standarder. Etterspørselen etter linsene er voksende. Linsene er produsert med tanke på eksport til land som USA og Europa.

En linse produsert av Tilganga Eye Centre koster fra 6 – 9 US\$ mens en utenlandsk produsert linse koster 5,000 Rs.(ca. 90 US\$) i Nepal.

Senteret, som ble etablert i samarbeid med den australske regjeringen, har produsert intra-okulare linser de siste tre årene. I det første året ble ca. 5,000 linser eksportert. Linsene brukes til pasienter som har operert bort øyekatarakt.

Nepal har ca. halv million epilepsi-pasienter

(Aajako Samacharpatra, 29.aug.99, oversatt av Anuradha Gurung)

Nepal er estimert til å ha ca. 460,000 epilepsi-pasienter. Av disse er prosentandelen kvinner dobbel så høy som menn. Antallet epilepsi-pasienter er langt høyere enn gjennomsnittet på verdensbasis; 11 til 134 epilepsi-pasienter per 100,000 innbygger. I Nepal ligger gjennomsnittet på 2333 pasienter per 100,000 innbygger.

Ca. 14% av epilepsi i Nepal forekommer grunnet mangel på blodsirkulasjon i hjernen, 8.7% forekommer pga. hjernehinnebetennelse, 4% pga. kreft, 2% pga. bendelorm og 2% pga. andre skader i hjernen.

Ca. 30% av pasienter blir bra uten medisiner mens i ca. 67% til 82% av tilfellene vender sykdommen tilbake.

Regjering ikke i stand til å hjelpe funksjonshemmede

(The Kathmandu Post, 06.09.99, oversatt av Anuradha Gurung)

Statsråd for Kvinner og Sosial Velferd (Minister of State for Women and Social Welfare), Kamala Pant, beklager regjeringens manglende evne til å skaffe tilfredsstillende hjelp for funksjonshemmede. Hun anmodet regjeringen om å lære fra NGO'er (Non-Governmental Organisation). "Regjeringen må ta et langt skritt i forbedring av funksjonshemmedes tilværelse. Dette kan blant annet gjøres ved å samarbeide med NGO'er og INGO'er som arbeider med nettopp dette", sa Pant.

Ifølge statsråd Pant har Nepal ca. 2.4 millioner funksjonshemmede.

I et interaktivt seminar anbefalte statsråden NGO'er og INGO'er "å holde tilbake trangten til å tjene seg rike på dette arbeidet". Videre anmodet hun de "seriøse" organisasjoner om å forbedre sine aktiviteter i rehabiliteringsarbeidet.

Pant deltok i et to dagers seminar for koordinering mellom institutter som arbeider med rehabilitering av de funksjonshemmede i lokalsamfunnet. Instituttene er etablert av regjeringen for å generere ressurser i rehabiliteringsarbeidet. En rekke sosiale organisasjoner støtter dette arbeidet.

Pant opplyste at Departementet skal starte kurs i rehabiliteringsarbeid for funksjonshemmede i alle landets fem utviklingsregioner. Hun håpet at dette vil forbedre hverdagen til de svake. Pant nevnte ikke når kurset skulle starte.

Urmila Shrestha, statssekretær i Departementet for Kvinner og Sosial Velferd (Ministry of Women and Social Welfare, MWSW), sa at regjeringen mangler store budsjetter til rehabiliteringsarbeidet. Hun påpekte dermed at institutter, NGO'er og INGO'er som jobber med dette på grasrotnivå er den beste løsning.

En rekke statlige organisasjoner og NGO'er overvar seminaret, som var organisert av MWSW og C.R.B National Network Nepal. Sistnevnte er en NGO som arbeider nettopp med rehabilitering av funksjonshemmede.

Will it really be curtains for Vikrams?

By A Staff Reporter

Just two days remain before Kathmanduites see the end of diesel run three-wheelers in their City's streets. But no micro buses have yet been seen to replace these polluting three wheelers, which in spite of its draw back, transported thousands of people daily.

Their days are numbered, but there is no sign of their successor.

environment-friendly vehicles.

Though the government seems to be firm in its decision, many people are still not convinced that the government will be successful in banning the three-wheeler diesel vehicles in the Kathmandu Valley starting this Saturday.

Almost a month has passed since the government announced the ban on the Vikram Tempos from the valley and to made public its intention to promote 12-14 seater vehicles to replace them, but the entrepreneurs still seem to be confused regarding the import of these more

As such, in the past one month, no entrepreneurs have reportedly gone for the cancellation of registration of their Vikram Tempos and utilize the privilege offered by the government in the import of the micro bus.

According to entrepreneurs, the time offered by the government to switch from Vikram Tempos to micro buses is not enough for them. "Though we have been provided a heavy discount on custom duty, we will be unable to import the micro bus within the given time period," an official of Nepal Transport Entrepreneurs Federation said.

In its bid to control air pollution in the valley, the government announced last month that it will provide a discount of 99 percent on custom duty in the import of micro buses. This privilege was offered only till October 2, 1999.

Despite the discount on custom duty, import of one micro bus will cost around one million rupees to the entrepreneurs. Many transport entrepreneurs may not be in the position to spend that much amount in a short period of time. Presently, there are more than 640 diesel-operated Vikram Tempos in the valley.

Since these vehicles are one of the most reliable and cheap means of transportation in the valley, banning of these vehicles without providing a good mean of transportation could cause great difficulties to Kathmanduites. As such, many people are still doubtful regarding whether the government will be successful in banning the Vikram Tempos starting this Saturday.

Flere Safa tempoer

(The Kathmandu Post, 19.09.99, oversatt av Ingela Flatin)

Myndighetene bannlyste Vikram tempoene fra Katmandudalen med virkning fra 17. september. I kjølvannet av dette vedtaket er stadig flere entreprenører interessert i å investere i de batteri-drevne Safa tempoene. Produsentene av Safa tempoene sier at 150 entusiastiske entreprenører har bestilt Safaer i løpet av de siste to månedene. De fem Safa-produsentene basert i dalen har hittil bare produsert 209 Safaer siden de begynte produksjonen for tre år siden.

Etter at departementet for befolkning og miljø (MOPE) har oppfordret entreprenørene til å kjøpe Safaer som er produsert med dansk støtte (DANIDA) og rentesats så lav som fem prosent per år, er det stadig flere som har fylt ut søknadsskjemaer om kjøp av Safaer. Hittil har DANIDA støttet produksjonen av 50 Safaer, men har i følge MOPE sagt seg villig til å gi støtte til flere.

Erfarne entreprenører, på den andre siden, sier at bare uerfarne entreprenører er villige til å investere i Safa tempoer. Lederen for Foreningen for Nepals Transportentreprenører (FNTE), Sarad Upreti, hevder at erfarne entreprenører ikke er villig til å satse på Safa tempoer fordi en slik investering betyr høyere utgifter og mindre inntekter. Upreti legger spesielt vekt på de høye batterikostnadene; et batteri som kun varer ett til to år ligger på rundt Rs. 120,000. Hittil, hevder han, har entreprenørene tjent marginalt.

Myndighetene har oppfordret til overgang fra Vikram til Safa tempoer med 99% tolllettelse på deler og batterier til Safaene som må importeres fra USA og understell som må importeres fra India før det kan settes sammen i Nepal. Hittil er det kun selskapene som produserer Safa tempoene, f.eks. NEVI, EVCO, og Green, som kan gi tilgang til batterioplading. Det finnes ingen oppladningsstasjoner langs veiene. Safa operatørene ber nå om at slike stasjoner blir bygget for at de batteridrevne kjøretøyene kan operere lettest mulig.

Kong Birendra åpner de 8. sør-asiatiske leker

(Nepal News, 25. 09.99, oversatt av Ingela Flatin)

I dag åpnet Hans Kongelige Høyhet Birendra Bir Bikram Shah de 8. sør-asiatiske leker (South Asian Federation Games) ved en åpningsseremoni på Dasharath Stadion. Lekene blir holdt i Katmandu i tidsrommet 25. september-4. oktober. Politio- og militærkorps spilte marsjmusikk og flere ulike kulturelle grupper spilte og sang. Deltakere fra alle syv SAARC land deltar i lekene der 12 ulike sporter utøves.

Ganga Ram tar første gull for Nepal i de 8. sør-asiatiske lekene

(Nepal News, 26.09.99, oversatt av Ingela Flatin)

Ganga Ram Maharjan fra Nepal tok landets første gull i karate. India tok sølv og Pakistan tok bronse.

Miljøpris til Nepal-partner

Machhapuchhare Development Organisation (MDO) i Nepal, som er en av Utviklingsfondets partnerorganisasjoner, har vunnet den nasjonale The Environment Conservation Award for 1999.

Den årlige prisen deles ut av The Population and Environment Ministry i Nepal

Prisen er gitt for MDOs arbeide for naturbevaring og bærekraftig utvikling i Kaski-distriktet i Nepal. MDO har gjennom sine programmer klart å redusere behovet for vedhogst og bi-dratt til en bedre regulering av skogs- og beitemarkutnyttelsen, noe som er viktig for å hindre erosjon. Erosjon i Phewa-sjøens nedslagsfelt er et stort problem for både bønder og bybefolkning. Ifølge befolkningen i Tamagi og Bhadaure er det stadig vanligere å se leopard og andre større dyr i skogene rundt det hellige Panchase-fjellet.

Prisen ble overrakt av statsministeren i Nepal, K.P. Bhattarai på verdens miljøvern dag under en festlig tilstelning i Kathmandu. Overrekkelsen foregikk under stor mediadekning, bl.a. hadde Nepal TV program over to dager.

Ingrid Ofstad, tidligere avdelingsdirektør på FAG i NO-RAD tiltrer stilling som charge d'affaires i Katmandu i Nepal fra og med 24.juni og frem til årsskiftet. Hennes siste arbeidsdag i FAG er 22. juni. Steinar Hagen fungerer i stillingen som avdelingsdirektør på FAG fra og med 24. juni og frem til årsskiftet.

Utviklingsfondet avvikler støtten til MDO dette året, etter 9 års samarbeide. Organisasjonen vil fortsatt dra nytte av Utviklingsfondets Sør-Asia partnernetttverk. Selv om MDO fortsatt har behov for ekstern finansiering, har organisasjonen gjennom de siste tre årene klart å skaffe seg lokale støttespillere til videreføring av sitt program. Etter en tidvis vanskelig oppstart, har MDO nå utviklet seg til å bli en ledende sosial organisasjon i åsene vest for byen Pokhara.

Vi gratulerer med en vel fortjent pris!

Olav Myrholt

UTVIKLINGSFONDET
THE DEVELOPMENT FUND • EL FONDO DE DESARROLLO

← BISTANDSNYTT

Miljøplanlegging i Øst-Nepal

Et treningsseminar for kommune- og distriktsplanleggere i Mechi, den østligste delen av Nepal, går av stabelen i disse dager. Initiativet kom i stand gjennom prosjektet "Nepal Environment Planning Project" som drives av Namsaling Community Development Centre i Illam i samarbeide med lokal- og distriktsmyndigheter i 17 kommuner.

Formell kommuneplanlegging er nesten et ukjent begrep i Nepals landkommuner. Det sier seg selv at natur- og miljøverdier både kan bli tilside-satt og utilstrekkelig utnyttet til befolkningens beste slik som situasjonen er nå. I Illam var den frivillige organisasjonen Namsaling Community Development Centre (NCDC) forbildelig i å bygge bru mellom initiativer fra befolkningen i området og lokalmyndigheter og distriktsautoriteter. Gjennom deltagende metoder blir natur- og miljøkvaliteter og andre faktorer viktige for matvaresikkerhet og bygdenes overlevelsessevne for øvrig nedfelt på kommuneplan og utformet i en kommuneplan. Hele planleggingsprosjektet støttes av Utviklingsfondet etter en generøs bevilgning fra NORAD, og følges med stor interesse i Nepal.

NCS Nepal No. 1, 1995

For å sikre implementeringen av planene avholdes treningsseminaret i Illam, der distriktsmyndighetene, NCDC og Mechi Zone Development Program står bak invitasjonen til 25 utvalgte kommunetilsatte fra regionen. Hensikten er å bygge en kunnskapsbro mellom grasrotbevegelsen og kommunetilsatte som driver fram planene på den ene siden, og de som skal stå for bevilgninger og implementering av planene. Kostnadene til treningsseminaret deles av distriktsmyndighetene, Mechi Zone Development Program og Utviklingsfondet.

Olav Myrholm

UTVIKLINGSFONDET

THE DEVELOPMENT FUND • EL FONDO DE DESARROLLO

Foto: Utviklingsfondet/Aksel Nærstad

Møte for å diskutere miljøplanlegging i en av landsbyene i Øst-Nepal

Assembly-line sisters

The 'Nepali women' you get to know from the development blurb are conveniently homogenous. All are equally poor, illiterate and oppressed.

by Seira Tamang

In the struggle against patriarchy, the idea of 'sisterhood' has been the key political force. However, since the 1970s the idea that "all sisters are equal" and that all women suffer the same oppression simply because they all are women, has come under serious criticism. The works of African-American, Latino, Asian and other Third World feminists have shown manifold vectors—class, caste, race, ethnicity, age, sexual orientation—that structure the way oppression is experienced. Such work has enabled us to not only see the dangers of ignoring differences among women, but also to see how the major systems of oppression are very much interlocked with each other.

To take an example, Betty Friedan's theorisation of the American women's oppression in the otherwise path-breaking *The Feminine Mystique* (1963), has been revealed to be woefully inadequate in explaining the lived realities of the poor, single, black mother struggling to survive in the ghettos, based as it was on the experiences of middle-class, white suburban women. The recognition of differences, the awareness of the difficulty in generalising 'women's problems', and the need for reflexivity (in terms of thinking about the position from which one speaks) have been and continue to be, contentious issues in feminist theorisations and practices.

In the US, black and other women of colour continue to accuse white 'sisters' of being racist and not being able to understand the double oppression they face being non-white and female in American society. The rise of autonomous *dalit* women organisations in India, asserting their differences with both the brahmanism of the Indian feminist movement and the patriarchal practices of Dalit politics, speaks to similar concerns. The issue is the manner in which a certain template of 'feminist/women's concerns' has been constructed and authorised by certain elite women.

Based on their own very specific historical, social, cultural and material realities, this process of authorisation has had the effect of including and excluding specific knowledge claims and establishing the

boundaries of what is to be rendered 'the truth' and 'the reality' of women's lives. Thus, pivotal to the issue of a re-conceptualisation of more inclusive feminist theories and practices includes recognising the differences between women. It is these very concerns that feminists in Nepal appear as yet to be blissfully oblivious of.

Stereotyped womanhood

Since the path-breaking studies in the late 1970s to the 1980s on "The Status of Women in Nepal" undertaken by the Centre for Economic Development and Administration (CEDA) at Kathmandu's Tribhuvan University, two things have been very clear: women in Nepal and the work that they do have been statistically under-represented and peripheralised in the development process; and women in Nepal are not homogenous.

Of these two findings, however, the fact that women in Nepal are a heterogenous group has, for some reason or other, been largely sidelined. Indeed, it is a mystery of sorts that while practically every report/paper concerning women and development in Nepal begins with remarks about the ethnic heterogeneity of the population, the rest of the piece unproblematically continues with a discussion about 'Nepali women'. It is as if the obligatory blurb on ethnic and other differences needs to be included but is in the long run irrelevant to the discussion of 'Nepali women' and their gendered realities.

With the discourse about women in Nepal remaining at the level of 'Nepali women', issues of class, caste, religion, and age, as well as ethnicity, have been rendered irrelevant. Reports, conference presentations and speeches continue to evoke the image of the 'Nepali woman' as poor, illiterate, uneducated, choked by patriarchal domination and oppressed by tradition and superstition. For consumption in the international arena and for political sloganeering, such generalisations are useful. The problem is these very reports, articles, etc, are also being produced for research and other uses in Nepal.

Clearly, the utility of such reports in the national

1999 September 12/9 HIMAL

arena is questionable. Such facile generalisations are of no practical use in a country, where, to give an example, the lives of an entrepreneurial Sherpa woman living in the mountain region of Solu Khumbu and the middle-class Bahun (hill Brahmin) housewife, contain considerable gender-related differences. The latter tend to be regimented by strict Hindu notions of sexual purity and pollution which restrict her freedom of movement beyond the home, while for the Sherpa woman, her involvement in the market economy is much valued.

Given such contexts and the fact that socially constructed notions of 'being a woman' are intertwined with other societal identities as race, ethnicity and religion, the continual use of "Nepali women are..." or "Nepali women need..." speaks of the creation and propagation of a fictive 'Nepali woman'. Most conducive for international "sisterhood bonding" against the evils of patriarchy, easily targettable for development projects, and meshing quite nicely with official nationalist notions of the ideal (Hindu) 'Nepali woman', it is this caricature which reigns supreme.

With 'Nepali women' being framed as homogeneously poor, illiterate, in need of 'empowerment' and having their 'consciousness raised', many claims are made concerning what 'Nepali women' require and want in their lives. A lack of reflexive thinking on the matter of 'who speaks for whom' is inextricably linked to the nature of the development industry in Nepal. An elite group of native informants has appeared in all sectors to communicate findings about the "poor, uneducated, illiterate and undeveloped natives" to non-Nepali-speaking donor agents. Hitherto unquestioned in their authority—being Nepali and being female—to produce information about 'Nepali women', the reports, etc, of these elite women hardly acknowledge the relative positions of power and privilege from which they speak. The problem of speaking for others does not appear to be a problem for them.

Historical circumstances have meant that those who currently have the educational levels necessary to belong to this elite, are most likely to be from the 'upper-caste' Bahun and Chhetri (Kshatriya) families. This means that their experiences of being a woman in Nepal are circumscribed by a very specific ethnic, caste, class, and religious milieu. By not acknowledging the limitations in their 'understanding' of the experiences, wants and needs of other women living in Nepal, and yet propounding certain policies and proposals on behalf of their "uneducated, less-fortunate Nepali sisters", the assumption is that their 'womanhood' and 'Nepali-ness' guarantee absolute understanding of the lives of other women of Nepal.

Gatekeepers of hierarchy

That the problem and danger of speaking for others remains to be acknowledged in Nepal at a time when it has become almost mainstreamed into feminist dis-

courses and practices everywhere else, was further illustrated recently in the opposition by some members of this elite circle to the hiring of foreign gender experts. Apart from other reasons, the dissent was based most strongly on the sense of a 'womanhood' and 'Nepali-ness' which automatically lends itself to more 'authentic' accounts and awareness of gender issues in Nepal. Certainly the vantage points these women have *vis-a-vis* foreigners cannot be discounted but such unreflective arguments serve to authenticate and validate their own unproblematised, packaged versions of the 'Nepali woman's' life and their own role in raising the consciousness of their un-educated, un-emancipated and un-liberated 'Nepali sisters'.

While questions of representation seem quite rhetorical, they have very real implications. For, hidden and unreflected in reports and speeches are the repressive hierarchies which underlie relations between women in Nepal. Far from the realm of "sisterhood is global" slogans of the Kathmandu-based women/gender and development offices, the dynamics in the field have not been the "sisterhood bonding" experiences they may have been.

For instance, a Pun (hill ethnic) friend accompanying a foreign, female researcher to a Gurung (another hill ethnic) community encountered the following situation. After talking with the women of a village for a while, she was beckoned aside by one of the Gurung women. For over half an hour, the Gurung woman then poured out her heart, starting with how glad she was to see another *janajati* (ethnic) woman instead of those Bahun women who came from Kathmandu and told them what they needed, or what they had to do as decisions had already been made by the "office", or just because she said so, because they (the Gurung women) were too uneducated, slow and dumb to understand "these things" anyway.

Such stories are numerous. Other *janajati* women have related how in 'participatory' gatherings, the women are all made to sit around in a circle but once they voice anything that is not approved of by the invariably Bahun or Chhetri development worker, a stern glance or cutting remark follows. Issues of internalised stereotypes aside, remarks like "we are slow to understand and those Bahun women, who are so quick and clever, boss us around" reveal that these *janajati* women—purportedly in need of having their consciousness raised—are all too conscious and aware of the power dynamics imbuing relations between women in Nepal—unlike most consumers of Nepali WID/WAD/GAD reports and speeches.

It must further be noted that such forces are not restricted to the 'field'. As more *janajati* women enter the development workforce, encounters with Bahun and Chhetri women—invariably in higher positions of power within the offices—reveal the same hierarchical and repressive structures. *Janajati* women's perceptions of critical issues to be raised as it pertains to women in

Nepal, defined by their own particular historical, social and political experiences, are seen to be irrelevant or "too political" to be presented to the higher echelons of power. This sieving process means that again, donor agencies are deprived of a more heterogeneous and indeed, more problematic picture of 'Nepali women' by the female gatekeepers of such information.

Perils of erasures

It is thus no wonder that advocacy of certain issues have hitherto had dismal results in Nepal. Be it property rights, domestic violence, etc, the impact and implications of proposed laws and legislations on ethnic and other groups of women have not been fully researched. There has been no acknowledgment of the different contexts in which women are embedded and therefore the differential impacts that the proposed legal and other changes could have on their lives. Nor

has the potentially different manner in which women perceive certain issues been considered. For example, some *janajati* women have stated that as *janajati* women, they are more vulnerable to rape. For, while men may hesitate in raping 'high caste' women, the fact that *janajati* women are 'known' to be more 'sexually free' within their societies, make them more 'touchable' and 'available'. (Indeed questions have been raised as to why the focus on differences between *janajati* groups and others have always been on issues of sexuality, with consequent concerns of the ensuing sexual stereotypes and the dangerous repercussions thereof.)

Furthermore, while as concerned as anyone else about the trafficking of women and girls to brothels in the Nepali towns and to India, voices have also been raised against the manner in which *janajatis* have increasingly been derisively labeled as "those in whose culture one can sell off their own daughters and sisters"—yet another image added to the list of negative stereotypes of *janajatis*. As women, the trafficking of girls and women is obviously of concern to *janajati* women. Yet there is also the sense of a need to stick together with *janajati* men against the Bahun and Chhetri hegemony that has historically oppressed them and seeks to continue to oppress them.

It comes as no surprise, then, to find that there exists

among *janajati* women a suspicion of the motives of the current players in the women and development sphere. Apart from feeling that they are being used in order to shore up funds, these women are additionally wary of those women leaders as being those who would seek to silence them. The fact that two *janajati* women's organisations have recently been formed and registered in Nepal can not only be seen as advocating the need to recognise the specificity of their being women and *janajati*, but an attempt to challenge certain powers of representation. In the particular historical, social, economic and cultural context of structured power relations, the prioritisation of different issues or different aspects of the same issues thus cannot be facetiously ascribed to patriarchy or the lack of a certain level of 'consciousness'.

The failure of advocacy groups to garner support must be situated in issues of rural/urban, class, ethnic, caste, age and religious divides, and the manner in which the creation of certain images smothers the lived realities of others. While it is understandable that women branches of political parties would be hesitant and are indeed vocally against the embracing of 'difference', the opinion of so-called women intellectuals that recognising differences is part of an insidious plan to break apart the 'women's movement', reflects an enormous poverty of

thought; furthermore, the rebuttals to the need to recognise the problem of speaking for others have mainly consisted of "well *they* (*janajati* women) themselves don't come forward" (an alarming off-the-cuff remark from a very 'big' and visible feminist proponent at a recent seminar).

Thus, some 20 years after the publication of the *Status of Women* volumes, the level of analysis has not reached for more depth. More than ever, there is a need to rethink the manner in which women in Nepal are conceptualised, researched and analysed. At the heart of this re-conceptualisation is a need to recognise that to embrace difference is not to automatically peril the struggle against structured inequalities. Indeed, the minimalisation of other peoples' experiences, if not the erasure of their lived reality, is a fundamentally self-debilitating foundation from which to attempt any development or build any movement.

En legend i kampen

Flamman träffade ordföranden i Nepals kommunistiska parti Man Mohan Adhikari

NEPAL

1 995 bildades den första kommunistiska regeringen i Asien sen murens fall och den första som kommit till makten i rena parlamentariska val. Rege-

AV KALLE LARSSON

ringen försökte under sin tid vid makten att genomföra förbättringar för de breda folklagen och satsade bland annat på en till summan blygsam pension till alla äldre medborgare och lokala utvecklingsprojekt under parollen »Bygga egen by«. Efter 9 månader föll minoritetsregeringen till följd av ett intrigspele från det främsta oppositionspartiet – kongresspartiet. Det handlar om Nepal, det lilla landet med en oerhörd dramatisk modern historia som kulminerade 1990 då kungadömet omkullkastades av en folklig revolution. Här står nu 1999 kommunisterna inför ännu ett val, där de räknar med att få egen majoritet.

När Flamman träffar kommunistpartiets ordförande Man Mohan Adhikari är det ett möte med en av de män som varit med från början och som av många uppfattas som något av en legend i demokratiörelsen. Efter utväxlad artighetsfraser och några klunkar av det obligatoriska söta mjölkthé, chia, som är så vanligt här faller sig den första frågan naturlig.

I ETT INTERNATIONELLT perspektiv är vänstern tillbakapressad såväl organisatoriskt som politiskt, även om det också finns undantag. Men få har lyckats få ett så starkt stöd som kommunistpartiet här i Nepal. Hur har ni burit er åt?

– Många ställer sig nog den frågan, både här i vårt land och utomlands. Jag tror att det har att göra med vår historia. Vi bildades 1949 som en reaktion mot den auktoritära Ranaregimen som var oerhörd brutal. Vi kämpade också under många år mot den oinskränkta kungamakten – det sk Panchayat-systemet – och många i det här landet vet vad vår kamp för demokrati och mänskliga rättigheter har betytt. Efter en lång tid av splittning inom den kommunistiska rörelsen enades vi under 80-talet och slöt oss 1990 samman med de borgerliga krafterna för att störta Panchayatssystemet.

Men det där ligger i historien och ert stöd växer också idag. Varför?

– Det är samma sak idag. Många människor letar efter ett alternativ till de borgerliga krafterna som representeras av de andra partierna och de vill ha förbättrade levnadsvillkor. De vill få bort korruptionen och ha en regering som tar tag i landets problem. Vi visade också under vår tid som minoritetsregering att vi kan styra landet.

En av de saker som jag hör av många här är att det största problemet som det här landet har idag är

politisk instabilitet. Vad är din kommentar till det?

– Jag håller med om att den politiska instabiliteten är ett av våra största problem. Man kan också nämna fattigdomen, korruptionen och vårt beroende av utländska krafter. Men för att kunna göra något åt dessa problem behövs politisk stabilitet. Det är därför vi kommer att arbeta för en majoritetsregering i de kommande valen.

Ni sitter nu i en ny tillsatt koalitionsregering tillsammans med det lilla Nepali Sadbhavana party, men också med er forna fiende Nepali Congress Party. Kan du förklara det?

– Det handlar om att säkra valen i mitten av april. Eftersom många är missnöjda med hur regeringen har arbetat är det viktigt att visa att det inte handlar om att demokratin inte fungerar utan om att det krävs ett nytt mandat från folket för att få en stabil regering.

Han talar länge och svarar grundligt på varje fråga, faller in på stickspår och sidoberättelser som är svåra att återge i ett sammanhang. Jag börjar undra om den avsatta timmen kommer att räcka för att ställa de frågor jag förberett. Men tiden går, timmen går och samtalet fortsätter. Vi diskuterar den nyvalda regeringen och dess möjligheter, vi talar om den press som Kina och Indien sätter på Nepal och vi diskuterar det internationella läget. Vi talar om möjligheterna för en kommunistisk majoritetsregering. Vi talar om ideologi och demokratisyn.

Nepal är i huvudsak ett feodalt samhälle där den stora majoriteten arbetar inom jordbrukssektorn. Samtidigt vill ni bygga ett socialistiskt system, och kanske får ni chansen att börja med en majoritetsregering i vår. Vilka problem ser du med detta?

– Det kommer att ta en del tid. Vi måste vara försiktiga. Vi kan inte provocera våra grannar och omvärlden alltför mycket. Det finns starka internationella krafter som USA och CIA som inte gärna vill se en kommunistisk regering i Nepal. Därför måste vi vara försiktiga. Vi har sagt att vi inte kommer att avskaffa monarkin, och att vi inte kommer att förstatliga alla industrier. Det viktiga är att fördela jorden, och att göra något åt fattigdomen.

Hur ser ni egentligen på demokrati, politisk fri- och rättigheter och flerpartisystem? Kommunisterna anklagas ju ofta för att vilja inskränka dessa fri- och rättigheter, med hänvisning till att det skedde i Sovjetunionen och de forna öststaterna. Vad anser du och ditt parti om detta?

– **VÅRT PARTI** har ett program som heter »Folklig flerpartidemokrati« och som skrevs av vår förre ordförande Madan Bhandari som dog under mystiska omständigheter. Där står det klart och tydligt att vi försvarar flerpartisystemet och de demokratiska fri- och rättigheterna. Vi har ju själva kämpat för dem under hela vår livstid. Men det räcker inte för oss. Vi vill också införa en ny demokrati som innebär att alla människor får samma levnadsvillkor och sociala rättigheter.

Men om majoriteten inte vill införa socialism, utan gå tillbaka till ett kapitalistiskt system. Hur ställer ni er då?

– Om folket vill det så är det det som skall ske. En kommunistisk regering kan inte agera utan folkets stöd, det är självklart. Vi får fortsätta att arbeta som andra partier för att övertyga människor om våra idéer och program. Det är innebörden i flerpartisystem och demokrati.

VI KOMMER OCKSÅ in på frågan om splittringen i kommunistpartiet som skedde i mars 1998 då en minoritet bröt sig ur partiet CPN-UML (Communist Party of Nepal – Unified Marxist-Leninist) och bildade CPN-ML (Communist Party of Nepal – Marxist-Leninist). 40 av partiets 89 parlamentsledamöter bröt sig ur och splittringen drabbade också ungdomsförbundet, kvinnorörelsen och studentrörelsen.

Vad berodde splittringen på och hur har det påverkat partiets styrka?

– Splittringen berodde på att de som bröt sig ur inte kunde finna sig i demokratin i partiet. De krävde att få bilda en fraktion inom partiet med mer rättigheter än andra medlemmar. Det kunde vi inte gå med på eftersom vi är ett demokratiskt parti. Men splittringen är inte så allvarlig som man kunde befara. I Studentrörelsen är det värst. Där finns två organisationer som också har kontor i samma hus, vilket gör att det blir lite bråk. Men det handlar annars mest om en splittring i parlamentet, inte i partiet.

Men vilka politiska skäl fanns för splittringen?

– Det fanns inga politiska skäl egentligen. Också utomstående bedömare har sagt till mig att de inte kan se några ideologiska skäl till splittringen. Det handlar mer om personliga motsättningar och maktambitioner.

NÄR JAG KOMMER tillbaka till lodgen (hotellet) samlas som vanligt några av de anställda för att diskutera dagens händelser med mig. Intresset för politik är ständigt närvarande. När de får höra att jag träffat Man Mohan Adhikari blir de för ett ögonblick tysta. Sen säger en av dem, som i tidigare diskussioner varit stenhård motståndare till demokratiseringen med motiveringen att korruptionen ökar, långsamt:

– Man Mohan Adhikari är en av de få politiker som jag har respekt för. Han är fortfarande en enkel man, ingen översittare.

Efter mitt möte med honom är jag böjd att hålla med. ★

FLAMMAN ★

21 JANUARI 1999

Rejection notes

One of the many joys of working in a newspaper office is the opportunity one has to reject articles written by others. Since it is next to impossible to convince a writer that he has written rubbish, the regret slip comes in handy. All you have to do is to pick up his manuscript, attach it to the regrets slip and dispatch it by post. You do not have to argue with him on the telephone or across your table; instead, the regret slip does the job quietly and without a hassle.

Being a small cog in the huge machinery of a newspaper, I keep a large stock of regret slips with me and

drop them regularly. However, what it contains is highly unsatisfactory, because it gives only six reasons for rejecting an article.

The beginning is, of course, very serious and polite: "Dear sir/madam:

"I regret to say that your letter/article on the subject of...cannot be published because:" and then it goes on to give six reasons, one of which I have to tick. The six reasons are: "of lack of space; it is blasphemous; it is libellous and defamatory; it falls within the mischief of Section 124-A and 153-A of PPC; it is not exclusive; it is *sub judice*."

Usually, I resort to the first reason – so as not to hurt the writer's ego. It is rare that people write libellous or defamatory stuff. An occasional tick is marked for number five and six – "it is not exclusive" and "it is *sub judice*".

However, experience tells me that the six reasons are highly inadequate, for there must be many more, considering the kind of rubbish that is inflicted on a newspaper.

The first reason must be – not the lack of space but – the quality of writing: to be truthful, in a majority of cases, the reason must state the obvious – that the writer had never been inside a college: "Dear sir/madam, we regret to say your article cannot be published because," and here goes the first reason, "you have written utter garbage."

There should be a "remarks" column, in which some specific examples should be given, like, "Dear sir: in your article you have called Nelson Mandela the founder of Kentucky Fried Chicken idea, which is most unfortunate. A great freedom-fighter, Mandela might have gone on an eating binge after his release from prison and eaten a lot of fried chicken, but to the best of our knowledge he is not the brains behind KFC. You have also said that you were the first Muslim to step on the Great Wall of China during your visit to Holland. This, I am afraid, our readers will find difficult to accept for reasons of both geography and common sense. You also said that Marilyn Monroe was the woman with the lamp during the Battle of Crimea; and, finally, that it was your grandpa who had advised Italian dictator Rudolf Hittlar on how to build the *wehrmacht*. We suggest that you read a little more and do not try to prove again that your grandpa was number two in the Nazi Party. Finally, I am putting your name on the blacklist.

JAMIL SOOMRO IN "JOYS OF REGRETS SLIP" FROM DAWN.

Nordmenn tar del: Utdanner ingeniører i Nepal

Kathmandu University er å finne i den idylliske, lille byen Dhulikhel, 45 minutter med bil østover fra Kathmandu. Flere nordmenn har vært til stede og er fremdeles tilknyttet universitetet.

AV KAI BEDRINGÅS

Universitetet bygges på et lite høydedrag med flott utsikt til Himalaya-fjellkjeden i vinterhalvåret, når lufta er klar. Klimet er svært behagelig meste parten av året. Sola skinner nesten hver dag, og nedbøren kommer vesentlig i monsunen (juni, juli og august). Omkring universitetet lever folk flest svært tradisjonelt; den fruktbare marka dyrkes for hand, og mange har kyr eller bøfler som melkes for hand. Kyr går på beite like ved universitetsblokkene.

Norske foredrags- holdere

Kathmandu University (KU) ble godkjent som uavhengig universitet i 1991 i Nepal. KU var det første uavhengige universitet i tillegg til det offentlige Tribhuvan University. Norad, Den norske Tibetmisjon og Santalmisjonen støtter ingeniør-utdannelsen innen maskin og elektro ved KU fra 1994. Sommeren 1998 ble det første kullet (maskin, elektro og data) uteksaminert etter fire års studier, som kvalifiserer til en bachelor grad. Disse kandidatene innen disse tre disiplinene er de aller første som er uteksaminert fra et universitet i Nepal. Flestepar-

ten av dem jobber nå ved ulike bedrifter i Nepal. Flere nordmenn har vært og er fremdeles tilstede ved Kathmandu University.

Professor Inge Johansen (tidligere rektor ved NTNU) er deltids rådgiver fra 1993. Kjetil Fjalestad underviste ved avdeling for elektro ved KU fra januar 1996 til sommeren 1998. Eldar Onsoy underviser ved maskin fra august 1998. Jeg begynte ved maskin juli 1995 og returnerer til Norge sommeren 1999. Miljøet er internasjonalt med fagfolk fra USA, England, Australia, India, Nepal og Norge.

KU har en ung stab med store ambisjoner. Flertallet av lærerne er under 30 år, og har en bachelor-grad fra India eller Bangladesh. Ledelsen er visjonær og ønsker seg en undervisning som i forhold til den indiske er mer problemorientert, og som vesten har mere erfaring med. I denne del av verden er det en tendens til å pugge og å huske utenat også på universitetsnivå, i stedet for å oppøve evnen til å analysere problem, anvende fagkunnskap og vurdere løsninger.

Prosjekt og tverrfaglighet

Ingeniør-utdannelsen ved KU startet høsten 1994. Første årskurs er felles for maskin, elektro, data, farmasi og økologi. Grunnleggende fag som matematikk, fysikk, kjemi, data og anvendte fag som teknisk tegning, sløyd og prosjekt tas av alle studentene. Fra andre årskurs studeres fag innen den enkelte disiplin. Hvert semester er det i tillegg et felles fag som økonomi, ledelse osv. En viktig komponent i studiet er prosjektet. Hvert år utfører studentene et prosjekt som varer to semestre. Grupper på fire til seks studenter planlegger, utfører litteratursøk, konstruerer, tegner og lager en prototyp. Studentene får dermed en tidlig trening i organisering, samarbeid og planlegging, og oppøver praktiske ferdigheter som sveising, lodding osv. Engelsk er språket som benyttes i prosjekt-rapportene og i all undervisning forøvrig. I tredje årskurs er prosjektet flerfaglig. Eksempler på slike flerfaglige prosjekt er robot, heis og vaske-maskin. Studentene fra maskin arbeider med sin del, elektro-studentene har en annen del osv, og tilslutt settes del-arbeidene sammen til et

komplett produkt. På denne måten får studentene en erfaring i å arbeide tverrfaglig og i nær kontakt med studenter fra andre avdelinger. I fjerde årstrinn gjør storparten av studentene prosjekt i industrien. Pensum for høyere årskurs ble utarbeidet parallelt med undervisning av lavere årskurs. Råd ble innhentet fra Birla Institute of Technology and Science (India) og NTNU, og godkjent av et utvalg bestående av den akademiske stab og industrifolk. Erfarne forelesere ble også innkalt fra ulike universitet i India for å undervise fag der det var vanskelig å finne ekspertise i Nepal. Laboratorier ble bygd opp parallelt med studieprogresjonen.

Vannkraft

KU planlegger å starte et master-program med hovedvekt på vannkraft, for å tilføre Nepal sårt tiltrengt personell med kompetanse innen dette svært viktige felt.

Det planlegges master-grad av 3 semesters varighet hvor fag tas de to første semestrene.

Strømningsmaskin-teori, konstruksjon av pumper og vannturbiner, regulering av vannturbiner, væsketransport i rørsystemer, olje-hydraulikk, sveiseteknikk og vedlikehold

Fakta om Kathmandu University

- Startet i 1985 med tilslutning til Tribhuvan University (offentlige universitet)
- Godkjent som uavhengig, privat universitet i 1991
- Omlag 1000 studenter fordelt på videregående studium (2 år allmennfaglig), økonomi (2 år master-program), musikk (3 år bachelor studium i nepalsk folkemusikk), ingeniørstudier (4 år bachelor-program i elektro, maskin, data), farmasi og økologi (4 år bachelor-program) og etterutdanning for lærere (1 år)
- Studentene betaler studie-avgift som dekker lønn til ansatte, drift og vedlikehold av universitetet.

er fag som kan tilbys innen maskin. Kraftsystem, elektriske installasjoner, regulering og stabilitet i kraftsystem, høy-spenningsteknikk, kraft-elektronikk, telekommunikasjon tilbys innen elektro. Objekt-orientert programmering, algoritmer og datastrukturer, kunstig intelligens, sann-tids programmering er noen av de fag som planlegges innen data. I tillegg vil det tilbys felles fag som pålitelighet i kraft- og mekaniske system, sikkerhet, økologi, modellering og simulering, energi-effektivitet og -økonomi. Arbeidet med hovedoppgaven, som varer ett semester, vil først og fremst belyse og analysere lokale problem og utfordringer.

Trenger fagfolk

Kathmandu University trenger fagfolk som ønsker å tilbringe kortere eller lengre tid ved et universitet i rask utvikling. Det er behov for folk med erfaring fra forskning, undervisning eller industri, og som har lyst til å undervise fag i bachelor-programmet eller delta i det planlagte master-programmet innen vannkraft. Både pensjonerte fagfolk relativt nyutdannede fra NTNU kan tilføre mye til KU. KU vil kunne tilby lønn som dekker utgifter til mat og klær, samt gratis husvære. Personer som har et kirkelig engasjement, kan engasjeres av Tibetmisjonen. Lønna som Tibetmisjonen tilbyr, er tilstrekkelig til å leve godt i Nepal, men dekker ikke andre utgifter i Norge enn studielån.

Andre goder er blant annet dekning av husleie i Nepal, utgifter til legekonsultasjon og gratis hjemreise annet hvert år. Norsk-språklig barne- og ungdomsskole og engelsk-språklig videregående skole er å finne i Kathmandu for alle som har barn i skolepliktig alder.

Eldar Onsoeyen (epost: onsoeyen@umn.mos.com.np) og jeg (bed@umn.mos.com.np) besvarer gjerne spørsmål fra leserne. Mer informasjon om Kathmandu University er å finne på <http://meridian.uwaterloo.ca/~spokhare/kathu/kathuniv.htm> og www.panasia.org.sg/nepal-net/ku/home.htm

Ingeniør

NR. 13 - ÅRGANG 35

YOU SAID IT by Laxman

No, it's not any early monsoon sign. Some taxi must have arrived at the neighbourhood.

Landsbyer skal få internett tilkobling

(The Kathmandu Post, 10.september, oversatt av Anuradha Gurung)

Statsråd for Informasjon og Kommunikasjon, Govinda Bhadur Shah, nevnte i dag at han vil introdusere det siste innen telekommunikasjonsteknologi som internett til hver og en landsby i avsidesliggende områder av Nepal.

"Jeg ønsker å introdusere internett i fjernliggende områder av dette landet," sa Shah. "Jeg ønsker også å introdusere moderne telekommunikasjon som gjør det mulig for legene i TU Teaching Hospital å undersøke pasienter i Humla uten selv å gå dit, og at lærerne i Bhudhanilkantha kan undervise studenter i fjernliggende landsbyer". Shah fortalte dette i et seminar organisert av Amnesty International Nepal.

"Foruten dette, ønsker jeg at Nepal Television (NTV) skal være tilgjengelig for flere og flere av landets innbyggere", fortsatte Shah. Den statseide NTV, som er landets eneste TV-kanal anslås å nå ca. 40% av befolkningen.

Shah argumenterte også mot loven som forbyr alkohol- og tobakksreklamer i elektronisk media og mot begrensninger av slik reklame innenfor trykt media. Denne loven trådte i kraft 19.februar i år.

"Den tidligere regjeringen innførte loven men i dag ser folk fortsatt slike reklamer på sine TV'er, fra andre kanaler, f.eks. CNN har ikke sluttet å vise Malboro-reklamen".

"Som statsministeren har sagt, vil vi endre landets ansikt utad", la Shah til.

Et Necon Air fly krasjet

(The Weekly Chronicle, 06.09.99, oversatt av Anuradha Gurung)

Et Necon Air fly, type Avro, krasjet nær Thankot på søndag morgen. Alle de 15 ombord døde. Flyet var i regulær trafikk fra Pokhara til Kathmandu. Flytiden mellom Pokhara og Kathmandu er ca. 30min.

Sunday holiday affects import, export trade

(The People's review, Thursday, September 16-September 23, 1999)

The recently introduced Saturday and Sunday holiday policy of the government has badly affected the country's import and export trade, it is learnt. Due to the holiday on Sunday, loaders at the Tribhuvan International Airport Customs Office, do not come to work. This has created trouble for traders in the export and import business.

Fortjener pensjonistene denne skjebnen?

(The Kathmandu Post, 19.09.99, oversatt av Ingela Flatin)

Forfatteren Bajra Acharya Kanakdyup (66), populært kjent som 'Vatsyayan', eier et hus i Baghbazaar – Katmandus kjerneområde – men bor for tiden på et hotellrom i Jyatha. Årsaken: Han tålte ikke torturen som hans eneste sønn utøvde på han. Sønnen hadde jult han opp for to og et halvt år siden da han ville ha farens eiendom.

Ved et møte arrangert av foreningen for Nasjonal Omsorg (National Concerns Society - NCS) sa Vatsyayan: "Jeg har blitt hjemløs, jeg trenger hjelp til rettslig hjelp. Det finnes lover som sikrer eiendomsrett fra far til sønn, men det finnes ingen lover som beskytter foreldre når de blir gamle. De blir hjemløse selv om de har et hus." Flere av talerne ved møtet hevdet at det er utallige eksempler brudd på eldres menneskerettigheter. "Loven beskytter kvinner og barn, men ikke eldre," sa Huta Ram Vaidya, lederen for NCS.

Dinesh Tripathy, advokat, sa at pensjonister lever vanskelige liv og føler seg utstøtt av samfunnet på grunn av generasjonskløfta. "Den nye generasjonen har ikke stor nok respekt for den eldre generasjonen." Han la til at vold mot eldre er et økende problem, "lovverket er mangelfullt med henhold til eldres rettigheter, og samfunnet mangler forum der problemstillinger som er spesielle for de eldre kan bli diskutert." Chakra Nanda Vaidya, leder for Pensjonistforeningen (Society of the senior citizens), understreket at eldres trygghet må sikres. Han foreslo at myndighetene burde gi de eldre arbeid der deres kunnskap og erfaring kan komme til nytte.

I Nepal er alle over 60 år kategorisert som "eldre statsborgere". Undersøkelser anslår antall eldre i Nepal til å være rundt 1.4 millioner. Ifølge professor Prem Singh Bista ved Institutt for Befolkning ved Tribhuvan University, er veksten av den eldre generasjonen høyere enn den gjennomsnittlige befolkningsveksten i Nepal.

Menneskerettighetsaktivisten Golpa Shiwakoti, sa at Nepal har underskrevet i den internasjonale konvensjonen som stadfester retten til mat, klær, husly, utdanning og helsetjenester til landets borgere, men Nepals borgere har ennå ikke fått oppfylt disse rettighetene.

Ex-Gurkhas' Conference Opens

(SUNDAY DESPATCH, VOL.X No.22, SEPTEMBER 19-29) -By Our Correspondent

A huge rally of the British Ex-Gurkha servicemen took out a procession in Kathmandu on Saturday.

The Ex-Gurkhas, who are demanding equal pensions and salary as their British counterparts, are also organising a three-day conference on 'The Plight of the Gurkhas'. The Conference was inaugurated at Tundikhel by VC winner Tul Bahadur Pun. The conference will be participated by delegations from both inside and outside the country.

Unequal equals

The Gurkha pensioner gets less than his British counterpart. This is a colonial legacy that creates an underclass of loyal, but cheap, soldiers.

by Deepak Thapa

1999 July 12/7 HIMAL

Perhaps it was fated that among the first two British casualties on the ground as part of NATO forces in Kosovo, would be a Nepali Gurkha soldier. Sergeant Balram Rai of the 69 Gurkha Field Squadron of the Royal Engineers was working in a school compound near Pristina clearing cluster bombs dropped during NATO's aerial campaign when they exploded, killing him and a British officer.

Fated because his death has suddenly put the spotlight on the issue of the British Gurkha's pay and pensions. It was indeed news to a large section of the British public that Sergeant Rai's widow will receive a compensation that is only 7.5 percent of what the widow of a British sergeant would get (a lump sum of GBP 19,092, annual pension for five years of GBP 939 and GBP 771 every year as opposed to a lumpsum of GBP 54,548 and GBP 15,192 every year that a British sergeant's widow would get).

Against the backdrop of some amount of public indignation, several British political leaders raised their voices against this indication of bias. Even Prime Minister Tony Blair's office acknowledged that those arguing against the disparity were "making a pretty powerful point". All this came at a time, interestingly, when back in Kathmandu an uninspiring movement in Nepal by two groups of former Gurkhas demanding pay and pension parity with their British counterparts had been floundering.

Tripartite agreement

The Gurkhas (a term the British use to denote soldiers from Nepal) became part of the British Army in 1817. But, along with their Indian peers, were always paid less than the British soldier. Even after Indian independence when only the Gurkha regiments among the various 'native troops' were divided between Britain and India, Britain continued with the practice of paying the Gurkha less.

For 50 years after being taken into the British army, the British Gurkha's basic pay remained a mere fraction of his British counterpart's. (The Indian army has not made any such distinction. Gurkhas, as the Gurkhas are called in the Indian army, enjoy the same facilities regarding pay, pension and promotion as Indian troops.) He was given overseas allowances which varied depending on where he was stationed, Hong Kong, Brunei, the UK, or elsewhere. The varying earnings, it was rationalised, reflected the standard of living in the different places (although this did not apply to British soldiers regardless of their posting).

It was only in 1997—a full 180 years after fighting under the British flag—that the allowances of the Gurkha were raised to be on par with the take-home salary of the British soldier. (By which time the size of the British Gurkhas, timed with the British pullout of Hong Kong, was reduced from 8000 to a 'token' number of about 3900.) But even so, the

pension the Gurkha receives upon retirement, tagged as it is to the basic pay scale which is far less than that of the British soldier, remains a pittance—about a 20th of what a British soldier gets.

The British government has two arguments to justify the differential pensions. The first of these is that it follows the letter of the November 1947 tripartite agreement of Britain, India and Nepal which decided on the future of the soldiers in the British and Indian armies. The British government's view is that the agreement clearly lays out that the pay scale of the Gurkha would be similar to that of the Indian soldier—although it only states that Gurkhas will receive rates of pay that "approximate to those laid down in the present Indian pay code" (emphasis added).

It becomes clear when reading the agreement that it was only meant to be a temporary arrangement, concluded in some haste since British rule had already ended in India. Among some *ad hoc* provisions is an annexure setting forth the suggestions of the Nepali government, including one that asks that "in all matters of promotion, welfare and other facilities the Gurkha troops should be treated on the same footing as the other units of the parent army", regarding which the main body of the agreement says that "the views of the two Governments [viz. Great Britain and India] thereon will be communicated to the Govern-

ment of Nepal in due course". The annexure also contains a section that states: "The above mentioned points are to be incorporated in a treaty and or agreement to be signed between the parties in due course."

Whether the views of the British and Indian governments were "communicated in due course" to Nepal, or if a further treaty/agreement was concluded and if so, what its contents were, has not been made public by any of the three governments. The silence on the part of the two foreign governments is somewhat understandable, but it is inexplicable that the Nepali government should continue to keep mum on the matter, particularly because it was an agreement entered upon by a patently non-representative regime of the Ranas, which was in its death throes at the time of signing.

Race relations

A half century ago, when the sun was only just setting on the Empire, perhaps it had seemed natural for outright discriminatory clauses like the one on different pay and pensions for soldiers of the same army to be included in an international document. But times have changed. The premise behind the tripartite agreement has been challenged in a British court by retired Gurkha Lance Corporal Hari Thapa, who was born in England and now lives in Wales. Corporal Thapa claims that his GBP 17.50 monthly pension after 15 years of service in the British army amounts to racial discrimination under the Race Relations Act 1976—a British legislation meant to bar discrimination on all grounds, including nationality.

There is some amount of legal ambiguity here though. A Gurkha gets a pension after 15 years in the army, while a Britisher would have to serve 22 years. But it can easily be argued that given a choice between being pensioned off after 15 years and working seven more years to be eligible for equal pension, there can be no doubt that the Gurkha would opt for the latter. The Commission for Racial Equality of the UK is backing Thapa's case, and it remains to be seen if the courts decide whether there has been a violation of the Act.

(For that matter, the court could also look into the fact that Gurkhas are not given direct commissions into the British army.) The pension issue of all the former Gurkhas, some 26,000, probably hinges on the outcome of this case, since a judgement either way is going to set a precedent.

The second argument of the British administration concerns the difference-in-living-standards mentioned above, which is also the rea-

While ex-Gurkha activists in Kathmandu concentrate on pensions from the British government, Nepali highlanders were fighting "Pakistan-backed forces" in Kargil. Picture shows Gorkhas en route to the battlefield in late June. The Gorkha in the Indian army does not face differential treatment, getting similar pay, pension and promotions as his Indian counterpart. In terms of numbers, there are at least 10 times more Nepalis serving in the Indian armed forces than with the British Gurkhas.

son for the unequal compensation for Sergeant Rai's widow. This argument is classically reflected in the British Ministry of Defence spokesman's reaction to the Thapa case. Despite the fact that the former Gurkha now lives in the UK with full residency rights, the *Daily Telegraph* of London quoted the official as saying: "Gurkha's pensions are intended to support them in Nepal. Suggesting they get the same as British soldiers is ridiculous."

The differential pensions should be recognised for what it is: the legacy of a long-past colonial era meant to create an underclass of loyal soldiers. The British government would be loathe to admit this

obvious point, preferring instead to hark back to age-old ties between the two countries, the special relationship that the Gurkha shares with his *saheb*, that they are not mercenaries but an integral part of the British Army, or other such homilies. There is no doubt that Gurkhas are held in some regard by the British, but the fact remains that the Gurkha comes cheap.

Lahuray, dhakray

It does not further the cause of raising the Gurkha's pensions, however, that Kathmandu-based organisations like the Gurkha Army Ex-Servicemen's Organisation (GAESO) try to seize every opportunity to put Britain on the defensive. The latest was over the deployment of Gurkhas in Kosovo, which GAESO says goes against the 1947 agreement, a contention that does not hold water. There is no doubt that GAESO has done much to raise the level of general Nepali consciousness about the Gurkhas' fate, as was seen in the unprecedented press interest that Sergeant Rai's death and compensation generated. But one cannot help wondering that, after all, these ex-servicemen have nothing to lose. Even if it means goading the British to an extent that they consider putting an end to the whole business of maintaining the Gurkhas. The pensioners among them will continue to get their money. The losers would then be the nearly 4000 Nepalis who serve in the British army at any one time, and the loss of a significant source of employment to the Nepali highlanders and cumulatively a source of wealth for the whole country.

The end of Gurkha recruitment is certainly what a section of the Nepali political spectrum have wanted for a long time. This is especially true of the Left, which likes to see the Gurkhas as representative of the bondage to an 'imperialist' power. This ideological argument, however, never did correspond with the socio-economic reality of Nepal. That in 1998, (according to British army sources in Kathmandu) there

were 30,000 applicants for the 230 recruits eventually selected is a powerful rebuttal of the Leftist position. There is no doubt that for many a highland lad, recruitment into the British Army is the passport out of the drudgery of a hard mountain life. And it has been that way for close to two centuries. (Having enjoyed a period in government, the mainstream Left now seems to have understood the compulsions of realpolitik. The Left politicians have not only buttoned up in their demands to stop Gurkha service in foreign armies, but, in a neat *volte face*, are now most vociferous in their call for equal pay and pensions.)

There is also the question of who speaks for the Gurkhas. Due to the British policy of recruiting Gurkhas only from particular 'martial' groups, there has been a clear cleavage in Nepali society between those who went into the British army and those who didn't—the *lahuray* and the *dhakray*. So, while the *lahuray* families benefitted monetarily in the largely subsistence hill economy, the elite among the *dhakray* have consolidated state power in their hands over the course of the nearly two centuries since Nepalis began soldiering for the British. It has been institutions dominated by the *dhakray* which regard the Gurkha tradition as an affront to the collective national honour and which have been calling for an end to the Gurkha recruitment.

The cleavage mentioned above also explains the general indifference shown towards the Gurkhas' case by Nepal's non-martial (and 'establishment') communities, as also the unresponsiveness of successive Nepali governments. The wording of the 1947 agreement makes it clear that the various matters raised therein warranted subsequent discussions. But even the democratic governments in Kathmandu since 1990 have shown little inclination to come clean with the terms and conditions under which Nepalis serve in the British and Indian armies. All that successive prime ministers have done is to 'promise' to raise the ques-

tion of pensions with the British government, which, for the acquiescence to the 1947 agreement it implies, is an approach that is more like that of supplicants seeking munificence.

Following the acute embarrassment over Sergeant Rai's compensation, the British government recently announced that the question of pension and gratuities would be examined. But the embassy in Kathmandu once again pulled out the 1947 agreement, perhaps with a view to playing down any expectations. What is it about this document that its provisions are made out to be written in stone? Why can it not be changed to reflect the changed times? If the British want to maintain their Gurkhas, and there is no reason why they should want it otherwise, the Nepali government should take the initiative to ask for a review and if need be work out a deal with Britain separately from India.

Given that the employment situation within Nepal is not likely to change any time soon, there is a compelling reason for the Gurkha to continue serving in the armies of Britain (and India). If Nepal can drive buses in the Gulf, sweep the floors in Tokyo, do hard labour in South Korea, and by the millions work menially in India, why should employment in a foreign army, with the acquiescence of Nepali society and government, be called off?

Gurkhas can still play a vital role in the British armed forces. Britain's role in the world stage may have shrunk, and chances of direct conflict situations may have gone down. But Kosovo-like peace-keeping obligations can only increase. There is also the fact that the British armed forces, like most Western armies, face a shortfall of volunteers. That is where the Gurkha connection, with a tradition and opportunity incomparable, comes in most useful for Britain. And the Gurkha supply line does extend indefinitely (as long as poverty dogs the Nepali hills) from which the British army can pick the very best. For a price no more expensive than native British soldiers, the Union Jack can still flutter proudly—held aloft by the famous soldiers from Nepal.

Imported food could be bad for health

(The Kathmandu Post - By a Post Reporter)

KATHMANDU, Sept 2 - Genetically Modified (GM) foodstuff continue to enjoy Nepalese market, but consumers and the policy makers alike are unaware of the disastrous consequences GM commodities could leave behind.

Lawyers and intellectuals speaking at a media briefing programme organized here Thursday pointed at what they described as "un-interrupted infiltration" of such GM commodities as vegetables and grains into the Kingdom. They also stressed the need of strong consumer lobby and stringent laws to protect immense bio-diversity and public health from genetic pollution.

Basic weaknesses and dangers of what experts term "imprecise technology" include, "widespread crop failure, threats to food system, damage to ecology. In human beings, GM organisms could leave fatal side effects, besides causing toxic, allergic and other reactions". In what appeared to be the first such programme organized by Nepal Forum for Environment Journalists (NEFEJ) with a view to sensitize masses, pro-public lawyers called upon policy makers and legislators to enact legislation to ban GM organisms.

"This should be done before Nepal receives World Trade Organization (WTO) membership," said pro-public lawyer Ratnakar Adhikari. "While some westerners have begun to reject such commodities, others are dumping the same into the third world countries like ours. That's why, we have got to be alert."

Nepal is currently said to be in "queue" for joining the WTO. While becoming part of the WTO may have trade-related benefits for Nepal, it also means that Nepal will be unable to ban the import of certain items which may include GM organisms, say experts. Those keenly following developments relating to food security status of the country say GM organisms have long been making way into the Nepalese markets.

Junk food packs (manufactured in America and Europe in most cases) available in departmental stores and groceries, a few "improved" vegetable and grains' seed varieties supplied to farmers in recent years, and even fast growing Broiler chickens are some examples of GM organisms, they say. Other crops genetically engineered in other parts of the world, especially USA and Europe, include, papaya, potato, tomato, squash, soyabean, rapeseed et al.

Experts say labelling should be strictly done on the food packets making sure that a certain foodstuff does not contains GM organisms before marketing the food products within and without a producer country. Genetic engineering or modification of plants and animals means deliberate manipulation, like hybridization, cloning or tissue-culture--of the genes contained in a living organism.

The technology started in the 70s and commercialized in the 80s. Apart from triggering widespread controversies, the technology has also unleashed dangerous consequences over the years. Referring to country's vast natural geographical and climatic regions which have led to the development of numerous unique crop and wild plant varieties, experts say, "high productivity" varieties have displaced roughly 80 per cent of the native varieties over the past few years: "While bio-diversity conservation has definite connection to the introduction of genetically engineered plants, it is not

solely a GE issue," says an introductory information package distributed by NEFEJ. "Efforts need to be made to catalog and conserve the bio-diversity to protect it both from bio-piracy (theft of indigenous varieties and knowledge) and loss."

Body to preserve Hanuman Dhoka

(The Kathmandu Post - By a Post Reporter)

KATHMANDU, Sept 7- Locals, along with representatives of the Ministry of Youth, Sports and Culture, the Department of Archaeology, and the Guthi Sansthan expressed their commitment today to preserve the culture and heritage of the Hanuman Dhoka area.

In an interaction programme organised by the Department of Archaeology, participants decided to form a high level committee that will take over the task.

Hanuman Dhoka area, one of the world heritage sites, has been in need of conservation. The Jagannath Mandir that collapsed recently, the dilapidated condition of the temples and structures and other problems including solid waste management, hawkers and beggars, and the vehicular pollution are some of the problems that have plagued Hanuman Dhoka.

"The task (conservation) is not only the government's responsibility but also of the people," said Sharat Singh Bhandari, Minister of Youth, Sports and Culture, adding that Hanuman Dhoka area is a World Heritage site and that concerted effort is needed to preserve it. Though no single body has been given the responsibility of taking care of the Hanuman Dhoka area, different agencies like the Kathmandu Municipality, Guthi Sansthan, Department of Archaeology, Hanuman Dhoka Herchaha Adda, have been taking care of the area. Once the committee is formed, the entire responsibility is going to be passed on to it.

The interaction programme was called so as to formulate a plan for conservation of the area with the help and participation of the local people.

According to Manoj Kumar Newa, President of Sinha Swan Khala, a local community organisation, efforts towards preservation of the cultural heritage of the area has been a major area of concern for them. The group had formulated a plan and had approached the Department of Archaeology for support. He said the Department, Guthi Sansthan and the Ministry has given them full support. With the help of the government agencies, Newa expressed the view that the local bodies would be able to make a significant difference in the area.

Director General of the Department of Archaeology, Riti Baba Pradhan, said that the Department would be working to renovate the temples in the area. The Department is currently renovating Kasha Mandap, the wooden structure from where Kathmandu gets its name.

Later this year, the process of renovating two other temples, Jagan Nath Mandir and the Bag Vishnu Mandir, will also begin.

NGOs oppose prior approval of funding

(Aajako Samacharpatra, September 11, Saturday)

More than 10,000 Non-governmental Organisations (NGOs) use about 12 per cent of the total budget of the country, but without the approval and knowledge of the government.

According to a body, which is carrying out a study on the activities of the NGOs, every year the NGOs receive more than Rs. 7 billion as financial assistance from several INGOs and other donor agencies. It has been found that Human Rights Organisation receive more financial aids than other NGOs.

Among the Human Rights Organisations, Informal Sector Service Centre (INSEC) alone had received Rs. 40 million last year. But INSEC says the money was spent for human rights activities, awareness programmes and other social activities through 48 affiliated organisations.

Meanwhile, it has been found that there are growing misunderstandings between the NGOs and the donor agencies with the NGOs receiving money without the approval and knowledge of the government. It might be possible that if this goes on, the donor agencies may stop providing money to NGOs for social development.

The Social Welfare Council, the government body to monitor the NGOs, has issued a notice five months back to the NGOs to take compulsory approval of the Council before running any programme funded by the donor agencies. Otherwise, the registration of those NGOs will be cancelled.

The result has also been positive. Now, 66 NGOs have submitted their balance sheet to the Council which amounts to about Rs. 700 million, and 51 NGOs in the last five months have applied for approval of almost Rs. 300 million. But this policy of prior approval has been opposed by some Human Rights Organisations.

"This is totally undemocratic and impractical," says Sushil Pyakurel of INSEC. This has also put a question on the very freedom of the NGOs and we will not take any prior approval from the Social Welfare Council, he says.

Foreign employment regulations to come soon

(The People's review, Thursday, September 16-September 23, 1999)

Bal Bahadur KC, Minister for Labour, Housing and Physical Planning reiterated that foreign employment regulations would come soon.

Minister K. C. said this while speaking at a function organised by the Ministry of Labour to honour the best foreign employment agencies in the country.

Meanwhile, Prime Minister Krishna Prasad Bhattarai, chief guest at the function, said that the government has already begun the process to open up Saudi Arabian embassy in Nepal to facilitate Nepalese manpower to go there.

Apollo Manpower, SOS Manpower, Gulf Oversees, Middle East, Moondrops Oversees, Raj Oversees, Lumbini Oversees, Shangri-La International and Space Oversees were the manpower agencies awarded at the function.

This is London

Last year, at 3000 metres in the Nepal Himalaya, three to four days' walk from the roadhead, I was sitting with a local family around their open fire. My host was putting the finishing touches to a bamboo mat he was weaving whilst his wife, my hostess, was cooking millet paste. I had just finished writing up the day's notes and was tuning in to the BBC, to get the afternoon news. The reception is remarkably clear high in the mountains—little to get in the way I suppose. At any rate, as I heard the familiar-sounding chimes of Big Ben, I felt a tiny patriotic shiver run down my spine.

"This is London," said the voice, and as I looked up I saw that my hostess had taken a brief break from stirring the millet mush. She was smiling at me and nodding slightly. "London," she said in Nepali. "The voice of London."

"Yes," I replied, happy that the BBC could even mean something to someone who spoke no English. I pressed the radio to my ear and tried to catch the headlines. My hostess was still looking at me, more quizzically now.

"What's he like," she asked. "London, I mean?" She registered the confused expression on my face and tried again, this time slower: "London, the man speaking now, what's he like?" Not really being prepared for the question, and knowing that there was no good answer, I tried to answer diplomatically: "Ah well. He's OK, I guess, although I don't really know him well." She seemed content with my answer, and returned to the millet paste as I concentrated on the news.

Soon it was dinner time and the news was over. We ate in silence, occasionally stoking the fire to keep it strong. When she had finished eating, I could see that she was eager to ask another question. Obeying the Nepali custom of not entering into long discussions with someone who is eating, she patiently waited until I had finished. When I had, and once we were all smoking a cigarette, she felt the time was right. "This London chap," she said, and then tailed off.

London was clearly still troubling her. "This man who calls himself London," she tried again. "Did you know that sometimes he's a woman?"

MARK TURIN IN "LETTER FROM NEPAL"
IN SHANGHAI PICTORIAL.

HIMAL 12/9 September 1999

Spennende år i nepalsk politikk

Demokratiet har ingen lang historie i Nepal. Landet var aldri noen koloni, og utenlandsk innflytelse var praktisk talt ikke-eksisterende fram til 1950. Boka "People, Politics & Ideology" forteller historien om årene 1950-95 i nepalsk politikk; år preget av store samfunnsendringer med sterk sosial og politisk turbulens - og demokratiets framvekst.

Steinar Glimsdal

Delve kjernen i "People, Politics and Ideology" er det omfattende forskerarbeidet til nordmannen Martin Hoftun. Martin ble født i Nepal i 1964 som yngste sønn av misjonærparet Tullis og Odd Hoftun. Han hadde sin utdanning innen fagene antropologi, historie og religionsvitenskap, og ble i 1986 tildelt et stipend ved universitetet i Oxford. Stipendiet gjorde det mulig for ham å forske i moderne nepalsk historie og politikk.

Martin Hoftun var iferd med å skrive en doktoravhandling om det nepalske demokratiets historie og utvikling, da han 31. juli 1992 omkom i en flyulykke. Den skotske filologen og forfatteren William Raepet omkom sammen med Martin i ulykken. De to hadde akkurat lagt siste hånd på samarbeidsprosjektet "Spring Awakening", en bok om hendelsene rundt 1990-revolusjonen i Nepal.

Materialet Martin etterlot seg besto av intervjuer han hadde foretatt i årene 1988-92 med mange av hovedaktørene i Nepals politiske liv. Alt dette materialet, samt kapittelutkast og en skisse over hvordan stoffet fra "Spring Awakening" skulle brukes i doktoravhandlingen, ble av Martins foreldre overlevert den engelske historieforskeren og læreren John Whelperton. Sju år etter Martins bortgang har Whelperton fullført hans avhandling, og beretningen er ført helt fram til september 1995.

Tre perioder

Boka "People, Politics & Ideology" opererer med tre perioder når det gjelder demokratiutviklingen i Nepal. Først, den politiske omveltningen som skjedde i 1950-51 - en revolusjon som for en stor grad var brakt fram gjennom utenlandsk innflytelse rettet mot eliten i det nepalske samfunnet. Nepals naboer i nord og sør, Kina og India, hadde begge vært gjennom enorme politiske forandringer i siste halvdel av 40-tallet. Forfatterne mener at særlig India spilte en viktig rolle da Rana-regimet ble styrtet og en form for flerpartisystem ble etablert.

Den andre perioden, 1955-89, er preget av en gradvis modernisering som forandret det nepalske samfunnet på grunnleggende måte både økonomisk og kulturelt. Dette var en periode der politiske modeller ble forsøkt og forkastet; først og fremst det såkalte panchayat-systemet med sin vektlegging på lokaldemokrati og enhet framfor partimangfold.

Desillusjon

Den siste perioden, 1989-1995, særpreges av revolusjonen i 1990-91 som forfatterne mener i adskillig større grad enn omvelt-

ningen 40 år tidligere var ledet av nepalerne selv og folkebasert. Parlamentarisk flerparti-demokrati ble deretter styrket og konsolidert. Forfatterne påpeker at perioden er preget av økt politisk bevissthet, men også av politisk desillusjon. Denne skuffelsen og likegyldigheten skyldes at demokratiet foreløpig ikke har brakt med seg den hevingen av levestandarden som ble stilt i utsikt under 1990-revolusjonen.

Til tross for kjensgjerningen om at en mislykket økonomisk utvikling vil kunne true ethvert styresett, konkluderer boka med at det demokratiske system i Nepal vil beholde sin stilling i lang tid framover - om ikke av annen grunn enn at det er det minst dårlige systemet blant alternativene. Boka understreker at berettigelsen av et politisk system ikke hviler på økonomisk suksess alene, men på tanken om at en regjering må ha rett til å styre.

Økonomisk framgang i Nepal vil, etter forfatternes mening, avhenge av om en får fart på næringslivet og om det lykkes å isolere offentlige tjenestemenn fra partipolitikken. Demokratiet er ingen løsning på et lands sosiale og økonomiske problem, men demokratiet gir et rammeverk for å søke etter denne løsningen, skriver de.

Aaloo Sadheko - Marinated potatoes

(By: Rajni Shrestha, Teku, Kathmandu, Nepal)

Ingredients:

- 500 gms boiled potatoes, peeled and cut into cubes
- 1/2 tspoon or accumulate to your taste
- 1 tsp Chilly powder
- 1 tsp Cumin powder
- 1 tsp Corinder powder
- 2 tsp mustard oil

Etter det vi forstår er "People, Politics & Ideology" allerede blitt pensum ved seksjonene for historie og statsvitenskap ved Tribhuvan universitet i Nepal. Det er ikke overraskende. Boka er uten tvil et uvurderlig bidrag til forståelsen av Nepals nære historie og politikk. Perioden det skrives om er også av stor interesse for kristen misjon da den sammenfaller med perioden det har vært mulig for utenlandske organisasjoner å arbeide i landet, dette er spennende lesning for alle venner av Nepal.

Martin Hoftun, William Raepet and John Whelperton:

People, Politics & Ideology;
Democracy and Social Change in Nepal

Mandala Book Point

Katmandu 1999

425 sider

VEL MOTT
I

NORGE - NEPAL
FORENINGEN!

Method:

- Take a bowl
- Put the cubed potatoes, add salt, chilli, cumin, corinder powder
- Marinate it well, slowly adding the oil.
- Serve cold

Optional: Add 2 small (10gms) of chopped onions and green chillies while marinating.